БАЦЬКАЎШЧЫНА

WHITERUTHENIAN NEWSPAPER „THE FATHERLAND“ Цана 1 н. м.

№ 14 (17) 2 травеня 1948 г. ГОД ВЫДАНЬНЯ 2

Хрыстос Уваскрос!

НАВЕКІ

Штандар цярпеньня ўзьняў ты над жыцьцём
і кане ў змрок нячыстага спакуса...
І ў сэрцы, і ў душы — зь імём
Ісуса.

Зьдзяйсьняецца і сьвеціць прыйсьце кроз,
падбітым пошугам дарує лекі.
Ён уваскрос! Ён уваскрос
навекі!

Наругу зла ты зьнёс. Ці аднаго
яна гняла, падкошвала заўчасна...
І сьвеціць зьніч імя Яго
нязгасна.

Няхай на тле зьнішчэньняў, па вуглях,
ізноў цябе ў рабы цікуе змуса, —
Ты не пакінеш зорны шлях
Ісуса.

І вер: ні змора і ні шал пагроз
жыцьця ня ўнімуць — лёд страсаюць рэкі.
Ён уваскрос! Ён уваскрос
навекі!

АЛЕСЬ САЛАВЕЙ

РАЗЬНЯ У ПАЛЕСТЫНЕ

ЖЫДЫ ВАЮЮЦЬ

«ІРГУН ЦВАЙ ЛЕЎМІ» АТАКУЕ

Тэль-Авіва (ДЭНА). Паводля Рэйтар, жыдоўская тэрарыстычная арганізацыя «Іргун Цвай Леўмі» 25. 4. пачала вялікую атаку на Яфу. Акцыю, у якой бярэць удзел 3 тыс. чал., папераджала ліхаманкавае рыхтаваньне ўвачы. Паводля паведамленьня жыдоўскіх колаў, станцыя Яфы ў жыдоўскіх руках. Найперш быў пададзены Арабам ультыматум здаць горад. Пасьля таго, як ультыматум застаўся без адказу, пачаўся артылерыйскі абстрэл. Паводля АФП, баёвыя аддзелы «Іргун Цвай Леўмі» ўварваліся ў прадмесьці Яфы. Брытанская паліцыя гэтых прадмесьцяў адкрыла агонь. Сьветкі пераказваюць, што «Іргун Цвай Леўмі» ўжывае танкі.

ЗАЙМАЮЦЬ ЛЁТАВІШЧЫ

Тэль-Авіва (ДЭНА). Жыдоўскія баёвыя злучэньні занялі брытанскае лётавішча Эйншэмэр ля Гадэры. Паводля чутак, у ваколіцы лётавішча Ліда, ачышчанага Ангельцамі, канцэнтруюцца жыдоўскія й арабскія баёвыя злучэньні.

Ерусалем (ДЭНА-Рэйтар). Паводля жыдоўскіх паведамленьняў, злучэньні арабскага легіёну занялі міжнародны аэрапорт Ліда ля Ерусалему.

«ГАГАНА» АТАКУЕ АКРУ

Дамаск (ДЭНА-Рэйтар). Як падае галоўная гаспода палестынскіх арабскіх узброеных сілаў, моцныя аддзелы жыдоўскае абароннае арганізацыі «Гагана» заатакавалі горад Акру. Зацятыя баі ў разгары. Арабскі гарнізон усё-ж утрымаў свае становішчы і ў колькіх контратаках нанёс атакоўнікам цяжкія страты.

АБАРОНА АРАБАЎ

ВАЕННЫ СТАН У АРАБСКІМ ЕРУСАЛЕМЕ

Ерусалем (ДЭНА-Рэйтар). Брытанская армія абвесьціла ваенны стан у арабскім квартале Ерусалему, заатакаваным колькі дзён перад тым жыдоўскімі ўзброенымі сіламі. На брытанскі пагляд, баі ў гэтым квартале паграждаюць адыходным шляхом Ангельцаў. Узброеныя сілы «Гаганы», што ўзялі былі частку арабскіх становішчаў, прагнаныя брытанскімі аддзеламі.

АРАБЫ ЎЦЯКАЮЦЬ ЗЬ ЯФЫ

Ерусалем (ДЭНА-Рэйтар). Арабы ўцякаюць зь Яфы ў арабскую частку паўдзённае Палестыны. Жыдоўская атака на Яфу пачалася моцным агнём гранатамётаў, прычым забітыя 2 Арабы й 64 параненыя.

Тэль-Авіва (ДЭНА). Больш за палавіну арабскага жыхарства Яфы, каля 18 тыс. мужчынаў, жанок і дзяцей ужо пакінула горад.

ЗН ХОЧУЦЬ АХОЎВАЦЬ

Нью-Ёрк (ДЭНА-Рэйтар). Агульны зьезд Задзіночаных Нацыяў прыняў францускую рэзалюцыю, у якой ставіцца вымаганьне Даверніцкай Радзе запрапанаваць як мага барджэй «адпаведныя мерапрыёмствы дзеля аховы Ерусалему й ягоных жыхароў».

АПОШНІМ ЧАСАМ

* Панамэрыканская канфэрэнцыя аднагалосна асудзіла камунізм і прыняла забавязаньне згодна змагацца зь ім усімі спосабамі.

* СССР, які дасюль байкатаваў Даверніцкую Раду ЗН, пісьмова паведаміў сэкратарыят ЗН аб прызначэньні свайго прадстаўніка ў гэтую Раду.

* Брытанская армія пачала ачышчальныя мерапрыёмствы ў арабскім квартале Ерусалему.

* Эгіпецкая прэса паведамляе, што неўзабаве адбудзецца арабская інтэрвэнцыя ў Палестыну.

* «Іргун Цвай Леўмі» зрабіў новую атаку на Яфу. Пад бязупынным агнём гранатамётаў жыдоўскія танкі спрабавалі ўварвацца ў горад. Злучэньні арабскага легіёну й брытанскія танкавыя ўзброеныя сілы адступілі перад агнём жыдоўскіх гранатамётаў і артылерыі. З абодвух бакоў ёсьць страты.

* Канада зачыніла ўсе свае межы для чужаземных камуністых.

— Радыё «Вольная Грэцыя» падае пра зацятыя баі між паўстанскімі і ўрадавымі сіламі за 90 км. на паўночны захад ад Атэнаў. «Дэмакратычныя войскі ўзмацнілі сваю баёвую дзейнасьць і сталі націскаюць на Атэны», — падае радыё.

БЛІСКУЧАЯ ПЕРАМОГА ХРЫСЬЦІЯНСКАЕ ПАРТЫІ

Рым (ДЭНА). Канчальныя падлікі вынікаў італьлянскіх выбараў паказваюць бліскучую перамогу хрысьціянска-дэмакратычнае партыі дасюлешняга прэм'ерміністра дэ-Гаспэры. У сэнат за гэтую партыю пала 10,7 міліёнаў галасоў, або 54,9% агульнага ліку (супраць 7 міл. або 31% камуністычнага «Народнага Фронту»), у гасподу дэпутатаў — 12,7 міл. або 49% (супраць 8 міл. або 31% «Народнага Фронту»).

ДЭМАКРАТЫЧНАЯ Й ХРЫСЬЦІЯНСКАЯ РЭВАЛЮЦЫЯ

Лёндан (ДЭНА-Рэйтар). Былы брытанскі міністар замежных справаў, лёрд Галіфакс, адчыніў канфэрэнцыю, склікануюю міжканфэсіянальным хрысьціянскім рухам дзеяньня, заклікаючы выступіць «у духу задзіночанага хрысьціянства» супраць вызвышчаў дзяржавы, якая ваюе ўсімі спосабамі, што ёсьць у ейным распараджэньні. Гэтая дзяржава, якую лёрд Галіфакс не назваў на імя, пагражае хрысьціянскаму спосабу жыцьця.

Цяперашні францускі прэм'ер-міністар і правадыр партыі народна-рэспубліканскага руху, Шуман, заклікаў да «новае дэмакратычнае й хрысьціянскае рэвалюцыі». Трэба ўсьведаміць сабе, што найлепшая абарона супраць магутнае й дынамічнае ідэялёгіі — гэта не атака словам або крытыкай, а стварэньне таксама магутнае й дынамічнае ідэялёгіі. Шуман назваў нацыянальны капіталізм і сацыялізм мёртвымі. Трэйці шлях — гэта дэмакратычная й хрысьціянская рэвалюцыя, шлях для ўсіх тых, хто хоча жыць хрысьціянскім спосабам.

ЗА ТРЫУМФ ХРЫСЬЦІЯНСТВА

Сяньня бальшыня нашых суродзічаў старой традыцыяй абходзіць найвялікшае сьвята хрысьціянства — Вялікі Дзень Уваскросу Хрыстовага. Сьвята гэтае заўсёды супаўнае глыбокай радасьцяй душы рэлігійных людзей, але аддаўна ўжо яно набыло для ўсіх нашых суродзічаў і глыбокага, чыста нацыянальнага сэнсу, пераносячы іхныя думкі й надзеі да так палка жаданага ўсімі ўваскрошаньня таксама ўкрыжаванае, бясконца дарагое нашае Бацькаўшчыны. І нарэшце цяпер, у сучасным мамэньце сусьветнага палажэньня, гэтае вялікае сьвята паварочваецца й трэйцяй сваёй стараной, пры тым ня толькі для нас, а й для цэлага сьвету. Бо ў тым падзеле гэтага сьвету на два сьмяротна варожыя сабе лягеры, які вызначаўся канчальна й даходзіць да канца таксама ў вапошніх дэталях разьмежаваньня, хрысьціянства сталася адзіным найвышэйшым штандарам аднаго з гэтых лягераў, тымчасам як другі лягер адпачатку выступае пад супраціўным сьцягам няпрыкрыта - антыхрысьціянскага чалавеканенавідніцкага й чалавеказабойскага дэструкцыйнага камунізму.

Так, хрысьціянства сяньня — ня толькі рэлігійная сыстэма для сваіх вернікаў. Сяньня ягоны глыбокі ідэйны й маральны зьмест для ўсіх, што толькі могуць і хочуць думаць, выкрывае сваю найглыбейшую, падваліннную аснавапалажнасьць для ўсяе тае перадавое грамадзка-палітычнае сыстэмы, якая найчасьцей і папулярна завецца дэмакратыяй. Адзін з найвыдатнейшых гаспадарстваўскіх дзеячоў сучаснае Ангельшчыны, гэтага краю клясычнае дэмакратыі, міністар-лейбарысты (сацыялісты) Стафард Крыпс мо найлепш выказаў гэта ў сваіх словах да ўдзельнікаў сусьветнае канфэрэнцыі эвангелістых у Лёндане. Ён сказаў: «Дэмакратыя такая, як мы яе разумеем, гэта хрысьціянская форма ўрадаваньня, бо адзіна яна можа захаваць духовую свабоду адзінкі. Бо-ж істота хрысьціянства ў тым, што кажны чалавек павінен быць уважаны за дзіцё Божае, а не за машыну ў руках гаспадарства. Мы стаём сяньня перад аблічам небясьпекі выміраньня дэмакратыі, бо не ўдаецца нам удыхнуць у яе душу, безь якое яна жыць ня можа. **А душа дэмакратыі — гэта хрысьціянства...** Дэмакратыя можа абапярціся адзіна на самадысцыпліне грамадзяніна, як на аснове. Яна мусіць лічыць на дабраахвотнае захаваньне грамадзянамі ўзаемных забавязаньняў, гэта значыць мець асноўнае **хрысьціянскае настаўленьне».**

Захаваўшы, гэтае хрысьціянскае настаўленьне, хрысьціянізацыя ня толькі грамадзка-палітычнае формы — дэмакратыі, але й самога зьместу, цэлага жыцьця наагул, удыхненьне гэтае хрысьціянскае душы ў зьнявечаныя й зморанае цела чалавецтва — адзіны ратунак сьвету будаваньня й творства ў ягоным змаганьні з навалай духовае дэструкцыі. Кажны народ, што хоча заняць пачэснае месца ў гэтым сьвеце, мусіць добра ўсьведаміць сабе гэта. І мы можам быць толькі шчасьлівыя ды горДыя, што для народу нашага гэтае ўсьведамленьне ня можа станавіць ніякае цяжкасьці. Бо хрысьціянскасьць нашага народу ў ягоных шырокіх і глыбокіх асновах — бясьпярэчная і навет, можа сказаць, адвечная. Бо навет і на зары свае гісторыі, будучы яшчэ ў сваіх абрадах паганскім, народ гэты ў сваім асноўным жыцьцёвым настаўленьні, у сваёй маралі ня можа быць кваліфікаваны йначай, як народ духова хрысьціянскага сьвету. Усё, што толькі захавалася ад тае далёкае пары, ня толькі не пярэчыць, а яскрава сьветчыць аб гэтым.

І сяньня, калі сусьветнае хрысьціянства стаіць у сваім апошнім баі з антыхрысьціянскім і папраўдзе антыхрыставым бальшавізмам — нашаму народу таксама няма іншага месца ў гэтым баі, як у стане Хрыста. Мы ўсе добра ведаем гэта. І таму з радасьцяй і надзеяй гукаем сяньня:

— Хрыстос Уваскрос!

Уваскрос Хрыстос — Іспас чалавецтва, і не загіне, і з абумерця свайго ўваскросьне змучанае сяньняшняе чалавецтва, зьвернутае да ідэі хрысьціянства.

Уваскрос Хрыстос — і ў новым уваскросьлым чалавецтве — у вялікай сям'і дзяцей Хрыстовых — не застанецца-ж на крыжы й адна з найбольш пакорлівых, у глыбі найвярнейшых дачок ягоных, вялікая пакутніца — Бацькаўшчына нашая Беларусь.

За трыумф хрысьціянства на сьвеце — гэткі шлях сяньня народам і чалавецтву. Бо —

Хрыстос Уваскрос!

Зьезд прадстаўнікоў эміграцыі

ПРАДСТАЎНІЦТВА АБРАНАЕ

24-25 красавіка сёлета ў Остэргофэне адбыўся агульны зьезд выбраных дэлегатаў ад беларускіх лягераў і зарганізаваных нацыянальных групаў трох зонаў Нямеччыны і прадстаўнікоў ад дзейных беларускіх арганізацыяў міжзоннага абсягу. Як ужо ведама грамадзянству з папярэднягa, асноўнай мэтай зьезду былі перавыбары дасюлешняга цэнтральнага прадстаўніцтва беларускае эміграцыі ў Нямеччыне, якое дагэтуль насіла назоў «Беларускага Цэнтральнага Дапамаговага Камітэту ў Нямеччыне».

Адчынены Старшынём Цэнтральнае Выбарнае Камісіі, зьезд цалком прыняў парадак дня, апублікаваны загадзя Камісіяй у ейным камунікаце № 4 (гл. «Бацькаўшчыну» № 11 (4). Толькі на прапанову аднаго з дэлегатаў, адразу-ж па выбарах прэзыдыюму зьезду, які ўканстытуяваўся ў складзе сп. д-ра С. Грынкевіча (старшыня), А. Махноўскага, М. Панькова (заступнікі старшыні), Я. Чарнэцкага і У. Русака (сакратары), зьезд выслухаў даклад аб міжнародным і нутранаэміграцыйным палажэньні, зроблены рэдактарам газ. «Бацькаўшчына».

Паводля справаздачы Мандатнае Камісіі, уканстытуяванай у складзе сп. сп. інж. У. Тамашчыка, М. Міцкевіча, інж. Ч. Ханяўкі, на зьезд было выбрана агулам 57 дэлегатаў, прыбыў 51 дэлегат (зь іх 35 ад асяродкаў, 16 ад арганізацыяў). Апрача таго, было шмат гасьцей, як прыбылых, так і мясцовых остэргофэнскіх. Адзін із старэйшых дэлегатаў зьезду, яшчэ нашанівец, дэлегат I-га Ўсебеларускага Кангрэсу Адварды Будзька, ня могучы прыехаць асабіста, прыслаў пісьмовае прывітаньне, прынятае зьездам моцнымі й даўгімі воплескамі. Сваё прывітаньне сп. Будзька закончыў словамі: «Дай Божа дачакацца ўсім тым, хто прагне дачакацца — дэмакратычных свабодаў на нашай Бацькаўшчыне Беларусі й шчасьлівай там сустрэчы з тутэйшымі й тамтэйшымі сваімі родзічамі ў вольнай ад дэспатычнага рэжыму — у Беларускай Народнай Рэспубліцы!»

На справаздачу дасюлешняга старшыні ўраду БЦДК сп. А. Вініцкага зьезд прызнаў абсалюторыюм гэтаму ўраду й асобна — падзяку Старшыні сп. Вініцкаму.

Статутовая Камісія Зьезду, ўканстытуяваная ў складзе мгр. М. Галяка, м. Б. Рагулі й д-ра А. Ворсы, прадставіла зьезду новы статут камітэту-прадстаўніцтва, які па дэтальным абмеркаваньні кажнага пункту й прыняцьці адпаведных папраўкак, быў аднагалосна ўхвалены Зьездам. Паводля пункту 1-га новага Статуту, камітэт-прадстаўніцтва мае новы назоў: «Беларускі Нацыянальны Камітэт. Цэнтральнае Прадстаўніцтва Беларускае Эміграцыі ў Нямеччыне» (у дасюлешнім назове заміж «Нацыянальны» было «Цэнтральны Дапамаговы», аб гэтай зьмене яшчэ гл. адмысловую пастанову зьезду ў гэтым нумары «Бацькаўшчыны»).

Пасьля шырокай, ажыўленай і рэчавай дыскусіі — абмену думак аб закранутых на зьезьдзе й наагул усіх пякучых пытаньнях нашага нацыянальнага эміграцыйнага жыцьця, зьезд выбраў новы ўрад БНК у складзе: старшыня — інж. У. Тамашчык, заступнікі старшыні — пасол А. Стагановіч, мгр. М. Кунцэвіч, д-р С. Грынкевіч, сябры ўраду — сп. сп. д-р П. Гайдзель, мгр. Л. Галяк, А. Махноўскі, інж. Ч. Ханяўка, Н. Арсеньнева, Я. Чыжык, У. Бортнік, В. Кажан, У. Русак, М. Рачыцкі, М. Тулейка. Выбраная таксама Рэвізійная Камісія ў складзе сп. сп. А. Вініцкага, С. Кабыша й Я. Чарнэцкага.

Зьезд прыняў прывітальную тэлеграму Прэзыдэнту БНР М. Абрамчыку, а таксама рэзалюцыі й пастановы, якія й публікуюцца ў сяньняшнім нумары «Бацькаўшчыны». Апрача таго, зьезд вынес поўны давер цяперашняму рэдактару газ. «Бацькаўшчына».

Позна ўвечары 25. 4. зьезд закончыўся адсьпяваньнем нацыянальнага гімну «Мы выйдзем шчыльнымі радамі».

---

26. 4. на паседжаньні новаабранага ўраду БНК адбылося разьмеркаваньне функцыяў між сябрамі ўраду. Мгр. М. Кунцэвічу даручаны рэфэрат міжнацыянальных дачыненьняў, д-ру С. Грынкевічу — рэфэрат нутраных справаў, сп. А. Махноўскаму — культурна-асьветны рэфэрат, інж. Ч. Ханяўку — перасяленскі, сп. М. Рачыцкаму — рэфэрат спорту й моладзі, сп. У. Бортніку — інфармацыі й прэсы, сп. Н. Арсеньневай — жаноцкі рэфэрат, д-ру П. Гайдзелю — рэфэрат фінансаў, мгр. Л. Галяку — прадстаўніцтва на Брытанскую зону й сп. Я. Чыжыку — прадстаўніцтва на Француcкую зону.

На паседжаньні таксама назначаны плян працы ўраду.

Яго Эксцэленцыі

Спадару Прэзыдэнту Беларускае Народнае Рэспублікі Мікалаю Абрамчыку.

Мы, выбраныя прадстаўнікі-дэлегаты ад беларускіх лягераў і зарганізаваных нацыянальных групаў трох заходніх зонаў Нямеччыны, а таксама прадстаўнікі дзейных беларускіх нацыянальна-грамадзкіх арганізацыяў міжзоннага абсягу, зьехаўшыся ў Остэргофэне 24 і 25 красавіка 1948 г. дзеля перавыбараў Цэнтральнага Прадстаўніцтва Беларускае Эміграцыі ў Нямеччыне — Беларускага Нацыянальнага Камітэту, маем гонар пераслаць Вашай Эксцэленцыі нашыя найшчырэйшыя прывітаньні й станаўкія запэўненьні ў тым, што, як дагэтуль, так і надалей будзем няўтомна працаваць і змагацца за зьдзейсьненьне нашага найвялікшага ідэалу дзяржаўнае незалежнасьці Беларусі, абвешчанай Радай БНР у векапомным акце 25 сакавіка 1918 г.

Маніфэстуючы гэтым нашае поўнае падпарадкаваньне Вашай Эксцэленцыі, Радзе і Ўраду БНР, як адзінапраўным і найвышэйшым носьбітам сувэрэнных правоў Беларускага Народу, мы запэўняем, што непахісна будзем выконваць загады гэтых найвышэйшых органаў БНР, бо толькі яны вядуць нас да вялікай нацыянальна-вызвольнай мэты. Мы таксама будзем мужна змагацца з усякімі варожымі спробамі абнізіць аўтарытэт БНР, будучы моцна перакананымі, што такія спробы паходзяць ад чужацкае агентуры й маюць на мэце разьбіцьцё беларускага нацыянальнага адзінства й паслабленьне дынамікі нашага нацыянальна-вызвольнага руху.

Няхай жыве Вольная, Непадзельная й Незалежная Беларусь!

Няхай жыве Рада і Ўрад Беларускае Народнае Рэспублікі!

Няхай жыве Прэзыдэнт БНР Мікалай Абрамчык!

ПАСТАНОВА

ў справе зьмены назову Беларускага Цэнтральнага Дапамаговага Камітэту ў Нямеччыне.

У сувязі з тым, што кампэтэнцыі Беларускага Цэнтральнага Дапамаговага Камітэту апошнім часам ладна пашырыліся й абыймаюць цяпер ня толькі справы дапамагова-харытатыўнага характару, але й пытаньні нацыянальна-грамадзкага жыцьця беларускае эміграцыі ды ўзаемадачыненьняў і супрацоўніцтва зь іншымі нацыянальнасьцямі Сярэдня-Ўсходняй Эўропы й Падсавецкай Азіі, Зьезд пастанаўляе зьмяніць дасюлешні назоў Камітэту на наступны, што поўнасьцяй адказвае характару ягонае дзейнасьці: **«Беларускі Нацыянальны Камітэт. Цэнтральнае Прадстаўніцтва Беларускае Эміграцыі ў Нямеччыне».**

ПАСТАНОВА

ў справе дакумэнтаў аб пацьверджаньні беларускае нацыянальнае прыналежнасьці.

У сувязі з тым, што ў выніку ненармальных абставінаў шмат Беларусаў ў лягерах ДП былі запісаныя небеларусамі, а шмат небеларусаў (прыкладам, Расейцы) з тых ці іншых прычынаў запісалі сябе Беларусамі, Зьезд даручае БНК правесьці безадкладна ўстанаўленьне й пацьверджаньне беларускае нацыянальнае прыналежнасьці нашых суродзічаў, выдаючы ім аб гэтым афіцыйныя пасьветчаньні з фатаграфіямі. Аб гэтым мерапрыёмсьцьве павінны быць паведамленыя IРО, Эміграцыйныя Установы, а таксама ўсе беларускія арганізацыі за межамі Нямеччыны, каб на гэтай падставе маглі яны арыентавацца аб запраўднай нацыянальнай прыналежнасьці нашых суродзічаў.

ПАСТАНОВА

у справе грамадзкага ападаткаваньня.

На матар'яльнае забясьпечаньне беларускае нацыянальна-грамадзкае, дапамаговае, выдавецкае й культурна-асьветнае дзейнасьці, Зьезд пастанаўляе абвесьціць грамадзкае ападаткаваньне для ўсіх Беларусаў трох заходніх зонаў Нямеччыны ў вышыні 20 марак ад кажнае асобы, што скончыла 18 год. Ападаткаваньне абавязвае ад дня абвешчаньня. Правядзеньне гэтага ападаткаваньня й разьмеркаваньне атрыманых зь яго сумаў на паасобныя галіны нашага культурна-грамадзкага жыцьця даручаецца Прэзыдыюму БНК.

РЭЗАЛЮЦЫЯ

Ў справе спробаў стварэньня г. зв. «Беларускага Цэнтральнага Эміграцыйнага Прадстаўніцтва».

Мы, выбраныя прадстаўнікі-дэлегаты ад беларускіх лягераў і арганізаваных нацыянальных групаў ад трох заходніх зонаў Нямеччыны й прадстаўнікі ад дзейных беларускіх нацыянальных арганізацыяў міжзоннага абсягу, разважыўшы й абмеркаваўшы спробы безадказнае й апартуністычнае групкі правесьці выбары г. зв. «Беларускага Цэнтральнага Эміграцыйнага Прадстаўніцтва», запраектаванага былым прэзыдэнтам Беларускае Цэнтральнае Рады Радаславам Астроўскім, прыйшлі да наступных высноваў:

1. Праектаванае «Беларускае Цэнтральнае Эміграцыйнае Прадстаўніцтва», як вынікае з адозвы Р. Астроўскага, адозвы ініцыятараў выбараў ды цэлага раду прэсавых выступленьняў, у сваёй аснове скіраванае супраць легальных і законных беларускіх прадстаўніцтваў і арганізацыяў. Гэтая групка Беларусаў, заміж уліцца ў існуючыя й актыўна працуючыя дагэтуль беларускія інстытуцыі й арганізацыі, куды дзьверы для яе заўсёды адчыненыя, пачала з мэтаю дывэрсіі й дэструкцыі весьці сама неэтычнае й дэмагагічнае змаганьне зь імі, імкнучыся на месца іх стварыць новую й нікому непатрэбную рэпрэзэнтацыю — г. зв. «Беларускае Цэнтральнае Эміграцыйнае Прадстаўніцтва».

2. Групу ініцыятараў і арганізатараў г. зв. «Беларускага Цэнтральнага Эміграцыйнага Прадстаўніцтва» ўзначальваюць людзі, у большасьці сваёй ведамыя з апартунізму й прарасейскіх сымпатыяў, якія ўжо ня раз, у залежнасьці ад асабістых выгодаў і карысьці, рэзка мянялі свой палітычны курс, выказваючы гэтым сваю беспрынцыповасьць і ўваходзячы ў супярэчнасьць із запраўднымі нацыянальнымі імкненьнямі беларускага народу. Пакуль існавала ў Нямеччыне небясьпека усякае публічнае грамадзка-арганізацыйнае працы ды пакуль яшчэ саветы настойліва дамагаліся ад заходніх дэмакратыяў прымусовае рэпатрыяцыі, гэтыя людзі ня толькі аказвалі поўную бязьдзейнасьць, але навет рабілі вялікія перашкоды ў працы над арганізацыяй беларускае эміграцыі й абаронай ейных правоў перад акупацыйнымі вайсковымі й унраўскімі ўладамі, праводжанай тымі беларускімі арганізацыямі, якія тым нязвычайна цяжкім і небясьпечным часам выявілі шмат патрыятызму й вялікую адвагу. На працягу двух апошніх год гэтыя арганізацыі, не зважаючы на нястачу матар'яльных сродкаў і вялікія перашкоды, шмат зрабілі для справы беларускае эміграцыі, дзякуючы няўтомнасьці й ахвярнасьці іхных кіраўнікоў і супрацоўнікоў. Цяпер-жа, калі абставіны радыкальна зьмяніліся, гэтая групка людзей раптоўна выступіла на публічную арэну й павяла энэргічную дзейнасьць, але не дзеля ўзмацненьня існуючых і працуючых дасюль беларускіх арганізацыяў і інстытуцыяў, не дзеля шырэйшага разгортаньня пазытыўнае беларускае нацыянальнае працы, а толькі з вылучнаю мэтаю ейнае ліквідацыі.

3. Апрача русыфікатараў, узначальваюць сяньня гэтую дывэрсійную дзейнасьць частка й тыя людзі, якія ў мінуласьці выконвалі ролю палёнізатараў, і няма прычыны думаць, што й сяньня яны ня могуць быць на паслугах таксама й польскага імпэрыялізму.

4. Сама тэхніка й сыстэма праводжаных цяпер выбараў у г. зв. «Беларускае Цэнтральнае Эміграцыйнае Прадстаўніцтва» ня можа ў ніякім выпадку гарантаваць справядлівасьці й аб'ектыўнасьці гэтых выбараў. Галасуецца толькі за адзін сьпіс кандыдатаў у розных камбінацыях, званых «новымі сьпісамі», без магчымасьці кантролю з боку розных групаў выбаршчыкаў. Галасаваньне адбываецца на адныя й тыя самыя сьпісы ня толькі ў розных мясцовасьцях Нямеччыны, але й за межамі яе. Дзеля гэтага кандыдаты часта ня толькі асабіста, але й наагул нязнаныя выбаршчыкам. Шырэйшыя масы выбаршчыкаў ня маюць ніякага ўплыву на выстаўленьне кандыдатаў, якія выстаўляюцца спосабам цэнтральным. Усё гэта вылучае свабоднае выяўленьне волі выбаршчыкаў і які-колечы кантроль выбараў, а дае шырокае поле для надужыцьцяў і хвальшаваньняў.

5. Як паказвае прабег галасаваньня ў цэлым радзе беларускіх лягераў і групаў, жыхарства іх у мінімальнай колькасьці ідзе на гэтыя выбары, што змушае арганізатараў выбараў груба парушаць прынятую імі-ж выбарную ардынацыю, расьцягваць тэрмін галасаваньня з аднаго да колькіх дзён, хадзіць з выбарнымі урнамі па прыватных памешканьнях і намаўляць, а навет застрашваць людзей, каб яны ўзялі ўдзел у галасаваньні.

Бяручы на ўвагу ўсё вышэйшае, Зьезд сьцьвярджае, што:

1. Выбары ў г. зв. «Беларускае Цэнтральнае Эміграцыйнае Прадстаўніцтва» ў ніякім выпадку не становяць законнага й свабоднага выяўленьня волі навет тае невялічкае часткі беларускай эміграцыі, якая з тых ці іншых прычынаў узяла ўдзел у гэтых выбарах, і выбранае такім спосабам г. зв. «Беларускае Цэнтральнае Эміграцыйнае Прадстаўніцтва» ня можа ўважацца за якое-небудзь законнае беларускае прадстаўніцтва.

2. Факт арганізаваньня г. зв. «Беларускага Цэнтральнага Эміграцыйнага Прадстаўніцтва», як і абвешчанага «дэкрэтам» Р. Астроўскага ўліцьця яго ў «абноўленую» Беларускую Цэнтральную Раду, пасьля фактычна самазьліквідаванае г. зв. «Міжлягернае Рады», становіць чарговую спробу разьбіцьця беларускага нацыянальнага адзінства й ліквідацыі беларускага незалежніцкага нацыянальна-вызвольнага змаганьня.

3. Уся акцыя стварэньня г. зв. «Беларускага Цэнтральнага Эміграцыйнага Прадстаўніцтва» як і задэкрэтаванае «абнаўленьне» Беларускае Цэнтральнае Рады выразна шкодныя для беларускае нацыянальнае справы й служаць мэтам адвечных варагоў беларускага народу — крамлёўскіх імпэрыялістых, якія праз разьбіцьцё нашага нацыянальнага адзінства й арганізаванага жыцьця пасьлядоўна імкнуцца да ліквідацыі беларускае незалежніцкае праблемы на карысьць маскоўскага імпэрыялізму.

Дзеля гэтага Зьезд заклікае ўсю беларускую эміграцыю даць найбольш станаўкі адпор нясумленнай і шкоднай акцыі Астроўскага й ягонае клікі, ды яшчэ цясьней згуртавацца вакол Прэзыдэнта, Рады і Ўраду БНР, вакол Беларускага Нацыянальнага Камітэту ў Нямеччыне, як законных і заслужаных сваёй працай беларускіх нацыянальных прадстаўніцтваў.

Рэзалюцыя была прынятая Зьездам аднагалосна.

СПРАВЫ ДП

5-я ПРЭСАВАЯ КАНФЭРЭНЦЫЯ ІРО

Гэтым разам журналістыя зьехаліся ў гор. Бад-Кісынген, куды на колькі месяцаў перанеслася з Гайдэльбэргу Галоўная Гаспода ІРО на Амэрыканскую зону.

Як звычайна, канфэрэнцыю адчыніў шэф інфармацыйнага аддзелу сп. Дэнлінгер, выказваючы жаль з прычыны даўжэйшага перапыну між 4-й і 5-й канфэрэнцыяй. Пасьля выступіў галоўны дырэктар ІРО на амэрыканскую зону сп. Эдуардс, які між іншага сьцьвердзіў, што летась ІРО дапамагла эміграваць зь Нямеччыны 60-65 тыс. ДП. Неўзабаве пачнецца шырокая прапаганда новае перасяленскае праграмы. Праблемы сем'яў і груповых перасяленьняў чакаюць яшчэ свайго разьвязаньня. Паводля апошніх афіцыйных вестак, ЗША за 2 гады маюць прыняць да 200 тыс. ДП. Пераходзячы да справаў мясцовага значэньня, сп. Эдуардс даў адказ на пэўныя злосныя нападкі на ДП у нямецкай прэсе: наўсупрак нямецкай прапагандзе выходзіць, што хоць ДП становяць 3% усяго жыхарства Нямеччыны, паказьнік злачынасьці сярод ДП ня вышэй за 1,3%. У справе аплачваньня ДП зь нямецкіх фондаў было сьцьверджана, што з гэтае крыніцы шмат спадзявацца нельга, тым ня менш ужо сяньня Немцамі аплачваюцца 49 тыс. ДП (за УНРРА-ю толькі 30 тыс.). На пытаньне аб патрэбе супрацоўніцтва між ІРО й нацыянальнымі камітэтамі, адказ быў, што гэтая важная справа разглядаецца ў Жэнэве. На пытаньне, якія пляны што да ДП мае ІРО на выпадак, калі-б палітычныя дачыненьні ў Эўропе яшчэ больш завастрыліся, сп. Эдуардс адказаў: «Мы ня верым, што да гэтага наагул дойдзе, як гэта паказаў прыклад Італіі. Да таго, мы ня можам тут нічога ў гэтай справе пастанавіць. Гэта зусім ня значыць, што ІРО ня рупіцца аб ДП...».

Пасьля былі разгледжаны пісьмовыя пытаньні, пастаўленыя саюзам ДП-прэсы. Вось важнейшыя з іх:

Як можна выясьніць факт, што ўпаўнаважаныя да перасяленьня (эміграцыйныя афіцэры) ў лягерах не рэгіструюць сем'яў на выезд у Аўстралію, хоць аказалася, што ў шмат якіх выпадках (як прыкл. у Амбэргу), калі гаварыць з консулем беспасярэдня, дык ён прыймае сем'і вельмі ахвоча й навет даецца дзіву, што так мала сем'яў запісваецца ў Аўстралію...

Адказ: Справа перасяленьня сем'яў пакуль не актуальная з прычыны нястачы караблёў...

Апошнім часам праведзена шмат рэвізіяў па лягерах ДП, прычым сканфіскаваная была сьмешна малая колькасьць «тавараў чорнага рынку». ДП хочуць ведаць, ці ўжо ім зусім нельга мець із сабою апчадпасьцяў, ані падарункаў?

З адказаў выглядала, што ўсялякія рэвізіі рэгулююцца распараджаньнем арміі № 81, якое дакладна вызначае кампэтэнцыі паліцыі ды забясьпечвае інтарэсы ДП. Усё-ж гэтыя кампэтэнцыі часта пераступаюцца мясцовымі паліцыйнымі органамі. Сп. Картнэр зь юрыдычнага аддзелу Г. Г. пералічыў галоўныя рэчы, якія ня могуць быць законнай собскасьцяй ДП: 1) акупацыйныя грошы, 2) асаблівыя гатункі мэдычных таблетак, 3) дэвізы,4) золата.

У далейшым працягу канфэрэнцыі др. Фінлей, з дэпартамэнту здароўя, паведаміў, што Г. Г. ІРО мае намер стварыць Міжнародную Асацыяцыю ДП-Лекароў, якая задзіночыла-б тыя нацыянальныя арганізацыі, што ўжо ёсьць, і здабыла-б агульнае прызнаньне ўладаў. Ён заклікае ДП-прэсу дапамагчы ўяму ў гэтай справе.

Пасьля той-жа др. Фінлей прачытаў даўжэйшы пісьмовы адказ на недаволі разабранае на папярэдняй канфэрэнцыі пытаньне аб 2% дадатку для хворых ды аб стане здароўя й харчаваньня дзяцей-ДП. Стаўка 2% дадатку для хворых у сіле ад 2-х год. У зоне ёсьць 6 цэнтраў дахарчоўваньня дзяцей (3 жыдоўскія й 3 няжыдоўскія). Рыхтуецца новая праграма летніх лягераў для дзяцей з харчовым дадаткам 800 калёрыяў на дзень.

На пытаньне прадстаўніка Беларусаў, чаму ў шмат якіх лягерах нацыянальнае пытаньне застаецца ўсё яшчэ неразьвязаным, дзякуючы чаму штучна разьдзьмухваюцца й працягваюцца да бясконца міжнацыянальныя сваркі, што стварае шырокія магчымасьці для дзейнасьці ўсякіх дывэрсійных агентураў — быў дадзены вымінальны адказ, што быццам Г. Г. зусім здаволеная з дасюлешняе практыкі сужыцьця ДП у шматнацыянальных лягерах, калі-ж дзе вынікаюць мясцовыя закалоты, дык трэба зварачацца зь імі да сп. Дана (Mr. Dunn, Care and Maintenance Department, IRO Headquarters, Bad-Kissingen).

П. М.

КАНФЭРЭНЦЫЯ ЖУРНАЛІСТЫХ

20. 4. у Мюнхене адбылася канфэрэнцыя прадстаўнікоў журналістых ДП розных нацыянальнасьцяў. Былі прадстаўленыя Балтыйцы, Беларусы, Вугорцы, Казакі, Калмыкі, Каўкаскія народы, Палякі, Славакі, Украінцы. З упаўнаважаньня беларускіх журналістых браў удзел сп. інж. У. Тамашчык. Пастаноўлена паклікаць да жыцьця арганізацыю вольнае прэсы краёў сярэдне-ўсходняе Эўропы.

І Ў БРЫТАНСКАЙ ЗОНЕ САЮЗ ПРЭСЫ ДП

Надовечы зыйшліся на агульны сход прадстаўнікі друку ДП брытанскае зоны, каб абмяркаваць пытаньні супольнае дзейнасьці ў галіне друку. Прадстаўнікі сямёх нацыянальнасьцяў ДП пастанавілі заснаваць свой прэсавы саюз, які рэпрэзэнтаваў-бы ўрад, куды ўваходзіць па адным прадстаўніку ад кажнае нацыі. Заданьні саюзу — выданьне агульнага інфармацыйнага бюлетэню, інфармацыя ў замежную прэсу, узаемаінфармацыя й г. д. На сходзе выбраны ўрад Саюзу ў складзе: Адам Нехай (польскі друк), Блястымір М. Букчэвіч (Югаславы), М. Панькоў (Беларусы), Вальдэмар Дульманіс (Латышы), Астап Паўлю (Украінцы), Караль Кеса (Эстонцы) і Ёнас Кардэліс (Летувісы). Адначасна адбылося й першае паседжаньне новаабранага ўраду, на якім выбралі прэзыдыюм дзеля выкананьня ідучых справаў.

На сходзе шырокі рэфэрат аб стане друку ДП у Брытанскай зоне прачытаў прадстаўнік Украінцаў праф. Ст. Валынец. Часова толькі тры народы ў Брытанскай зоне маюць свае тыднёвыя газэты — Латышы, Летувісы й Эстонцы. Украінцы маюць ужо даўжэйшы час ліцэнзію на газэту, але ніяк ня могуць дастаць дазволу на набыцьцё паперы. Беларусы, Палякі й Югаславы неяк даюць сабе рады ратататарнымі выданьнямі.

Аблічны.

Н. АРСЕНЬЕВА

ВЕР!

(Прысьвячаецца матурыстым гімназіі ймя Я. Купалы)

Дзень па дні адцьвітае дажджом,
Ветраў песьнямі, сонцам вясеньнім,
Працай, снамі... (іх толькі ужо
Мы насьнілі, як зор уначы),
А із намі — узноўку пачын,
Туманы, мігатлівыя сьцені,
І няма ні пагнацца за чым,
Ні куды запраўды уцячы.

Ды, хоць часам і хочацца нам
Кінуць, рынуць далоў у прадоньне
Дні, парослыя ў крыўды, у зман,
І каменьне, што вечна ля ног, —
Мы трываем... і нат на парог
Ня пушчаем тугі, бо Пагоняй,
Вер нам, моладзь, імкне наўздагон
Наш праменны, наш сонечны Кон!

Вер у гэта! Як мы, выглядай
Срэбнай збруі у шэрых далечах.
Вер, благое, сплыве, як вада,
Нат ня згледзіш, куды і калі.
Вер, і выкінь усё, што баліць,
Увесь сум — на усьпенены вецер,
Вер, — хай будзе, што будзе, — а вер,
Што Край Родны ізноў аджыве!

ДАЛЕЙ У СПРАВЕ «ЗЯЛЁНАГА ІНТЭРНАЦЫЯНАЛУ»

У парадку дасьледаваньня справы быццам-бы даручанай Палякам Беларусамі іхнай рэпрэзэнтацыі ў г. зв. «Зялёным Інтэрнацыянале», пасьля пададзенае ў папярэдніх нумары нашае газэты заявы беларускіх арганізацыяў і ўстановаў у Францыі, падаём і дакляраванае ў ёй, атрыманае цяпер зь Лёндану выясьненьне гэтае справы, зробленае ўпаўнаважаным гэнымі арганізацыямі і ўстановамі прадстаўніком у брытанскай сталіцы.

Прадстаўнік гэны ў мэтах выясьненьня справы спаткаўся із Старшынёй партыі «Polskie Stronnictwo Ludowe» (PSL) сп. Кунцэвічам, які рэпрэзэнтуе гэтую партыю ў «Зялёным Інтэрнацыянале» на Эўропу. Сп. Кунцэвіч заявіў, што:

1. Ня можа браць ніякае адказнасьці за тое, што піша польская газэта ў Нямеччыне «Кроніка», бо ані ён, ані ягоная партыя нічога супольнага з «Кронікай» ня маюць.

2. Ня мог падаць каму-б там ні было да ведама, што Беларусы ўпаўнаважылі яго ці ягоную партыю да рэпрэзэнтаваньня іх у «Зялёным Інтэрнацыянале», бо не атрымаў ніякага ўпаўнаважаньня на гэта ад ніякіх беларускіх афіцыйных дзейнікаў ці арганізацыяў, і ніхто з гэтых дзейнікаў не зварачаўся да яго ў справе рэпрэзэнтацыі, аб якой гаворыцца ў зацемцы «Кронікі».

3. Кіраўніцтва PSL атрымала ў лістападзе летась наступную пісьмовую заяву з тэрыторыі Нямеччыны:

1. 11. 47. Do Pana S. Kuncewicza. Zgłaszajac w imieniu BWRH swoje przystąpienie do Chłopskiej Miedzynarodowki, prosimy Sz. Pana o czasowe reprezentowanie nas w Chłopskiej Miedzynarodowce. Z pozdrowieniem M. Narbut (подпіс). Białoruska Chłopsko-Robotnicza Hromada».

Дзеля таго аднак, што названая ў заяве арганізацыя ня была знаная на тэрыторыі Нямеччыны кіраўніцтву PSL, таксама, як і асоба М. Нарбута, і беларуская афіцыйныя дзейнікі не маглі выясьніць, бо ня зналі, што такое BWRH на тэрыторыі Нямеччыны й хто такі М. Нарбут — нельга было патрактаваць паважна ўспомненую заяву і надаць ёй адпаведны бег.

ЦІ ЗОЙМУЦЬ ЯНЫ ЭЎРОПУ?

(Канчатак *)

Бэрлін. Добра паінфармаваная крыніца, грунтуючыся на ўсіх публікаваных аналізах, уважае, што абарона Эўропы фактычна немагчымая, але падчырквае, што ніякае камандаваньне ня можа будаваць плянаў на гэтых асновах. Кажацца: «Мы маглі-б сустрэць іх як належыць, калі-б усе канечныя фактары былі прыдатныя». Дапушчаецца, што пралом да Паўночнага мора, або да Каналу, магчыма, але зазначаецца, што гэта не сканчыла-б вайны за Заходнюю Эўропу.

Парыж. Найлепш паінфармаваныя людзі ўважаюць, што калі-б Расея наважыла пачаць нечаканую атаку, дык здолела-б прабіць клін да Каналу на працягу 3 дзён. Але больш часу заняло-б стабілізаваць пазыцыі пры супраціве хаўрусьніцкіх арміяў у Нямеччыне, плюс факт, што Расейцы сустрэлі-б із транспартавым розрухам і цяжкасьцямі з падвозам, галоўна бэнзыны. Бязумоўна, імі была-б праведзеная мабілізацыя камуністычных сілаў унутры кажнае нацыі дзеля сабатажаў і паўстаньняў.

Стратэгі перасьцерагаюць перад карыстаньнем канцэпцыямі або тэрміналёгіяй апошняе вайны. Прыкладам, «пралом» — непатрэбнае слова ад мамэнту, калі-б ня было канцэнтраванага супраціву Расейцам. Эўрапейскія авіяцыйныя стратэгі больш ня вераць у канцэнтрацыю паветраных сілаў на эўрапейскай тэрыторыі. Такая канцэнтрацыя магла-б лёгка быць сьцёртая нечаканым расейскім нападам. Таму толькі адзіна баёвыя самалёты, патрэбныя для забясьпечаньня падтрыманьня наземнаму войску, мелі-б быць разьмешчаныя ў Эўропе. Наступальныя-ж паветраныя сілы мелі-б быць разьмешчанымі ў ваддаленых мясцовасьцях Паўночнае Афрыкі.

Вашынгтон. Расклад расейскіх апэрацыяў, якіх можна было-б чакаць, выглядаў-бы недзе гэткага:

да Гібральтару — Д-дзень плюс 6 месяцаў (Д-дзень — дзень наступу).

да портаў Каналу — Д-дзень плюс 2-3 месяцы.

да Пэрсыдзкае затокі — Д-дзень плюс 6 месяцаў.

Ці саветы паспрабуюць спачатку здабыць Гібральтар, ці Пэрсыдзкую затоку ці аддадуць перавагу бамбардаваньню Лёндану, ці здабыцьцю Нарвэгіі — разьвязаньне гэткіх пытаньняў аб перавазе і ўзгодненасьці дзеяньняў будзе вызначанае ідучай сытуацыяй.

Даволі магчыма, што саветы здолелі-б зрабіць шмат гэтых рэчаў адначасна. Апэрацыі, былі-б дорага каштоўнымі адно ў людзкой сіле.

Ні ЗША, ні Вялікабрытанія ня здолелі-б высадзіць адразу-ж выстачальную колькасьць войска на кантынэнт, каб стрымаць хвалю наступу, магчыма, толькі апрача Гішпаніі. Пры дакляраваньні канцэнтраванага падтрыманьня, Франко здолеў-бы ўтрымацца за Пірэнэямі, пакуль не надыйшла-б належная помага. Гэткім парадкам, Гішпанію трэ было-б захаваць, як базу дзеля контратакі.

Эфэктыўныя партызанскія дзеяньні, хоць апошнія й разьвіваліся-б пазьнейшым часам, маглі-б суцішыць наступ Расейцаў, але не запыніць. Напэўна, ці здолелі-б партызаны даволі борзда пачаць эфэктыўныя дзеяньні, каб перашкодзіць савецкаму распарадку дзеяньняў, але досыць ясна, што дзеяньні партызанаў былі-б вартаснымі.

Праўдападобна, што Расейцы апэравалі-б на нутраных камунікацыйных лініях, але апошнія былі-б надзвычай даўгімі. Гэта, плюс характэрная савецкая слабасьць у галіне транспарту, можа быць для іх паважнай небясьпекай, але пад ударам і толькі тады, калі заходнія хаўрусьнікі зруйнуюць камунікацыйныя лініі, на якія так бедныя Расейцы.

Ёсьць некаторыя, што вераць у магчымасьць дасягнуць разьвязкі з паветра, або ў тое, што паветраная актыўнасьць ад першых-жа дзён вайны магла-б сфармаваць пляцформу, на якой эфэктыўнае камандаваньне магло-б вынесьці разьвязальную пастанову. Але тутэжа робіцца пасьпешная засьцярога, што вайна із СССР становіць сабою найцяжэйшы экзамэн на дысэртацыю, што разьвязка магла-б быць дасягнутая з паветра.

Чым даўжэй вайна патрывае, тым менш шансаў на ўдачу. Калі-б такім парадкам і ўзгарэлася-б вайна, дык яна ўзгарэлася-б шпарка, і калі-б яна здарылася неўзабаве, магчыма, што мы скінулі-б атомныя бомбы.

Збройныя сілы, улучна з паветранымі сіламі, забясьпечаныя ад танных і няўдольных udaраў. Калі дзеяньні мелі-б выгляд вышэй накіданы, ня верыцца ў борздую разьвязку вынікаў вайны атомнай бомбаю, да таго-ж на гэта й не разьлічваецца. Страх перад ваеншчынай расьцець таму, што сытуацыя будзе пароступова горшаць і што, калі надыйдзе наступны Пірль Гарбур, дык справы зойдуць гэтак далёка, што зробяць заданьні разнастайна цяжкімі.

Пераклаў **С. Д.**

*) Гл. № 13 (16).

УСІМ СУРОДЗІЧАМ
ШТО СЬВЯТКУЮЦЬ СЯНЬНЯ
ВЯЛІКДЗЕНЬ
ЗЫЧЫМ
ВЯСЁЛАГА СЬВЯТА!

Па кутком эміграцыі

СКАЎЦКАЕ ЮР'Е Ў РЭГЕНСБУРГУ

25. 4. у Рэгенсбургу адбылася вялікая скаўцкая ўрачыстасьць — дзень патрона скаўтаў усяго сьвету сьвятога Юр'я й трэйцця ўгодкі існаваньня Міжнароднай Скаўцкай Асацыяцыі Рэгенсбурскае акругі. У гэнай урачыстасьці, разам зь 7-ма розьнымі нацыянальнасьцямі, узялі ўдзел і нашыя скаўты зь Міхэльсдорфу й Віндышбэргердорфу.

На вялікім пляцы рэгенсбурскага селішча ДП былі ўзьнятыя нацыянальныя сьцягі ўсіх удзельнікаў, сярод іх і наш бел-чырвона-белы сьцяг. Першым пунктам сьвяткаваньня было спаборніцтва моладзі ў розных скаўцкіх спраўнасьцях. Нашыя дзяўчаты й хлапцы ў гэтым змаганьні выявілі найлепшыя якасьці й падрыхтову. Пяць атрыманых дыплёмаў першых, другіх і трэйцiх месцаў дойдуць да сэрыі папярэдне здабытых. За тры гады існаваньня Міжнароднай Скаўцкай Асацыяцыі ў Рэгенсбургу нашыя скаўты на ўсіх выступленьнях з гонарам трымалі першыя рады пераможцаў. За гэтыя дасягненьні атрымалі яны з рук прадстаўнікоў амэрыканскіх вайсковых уладаў гэтага самага дня 3 адзнакі першай і 12 другой клясы.

Увечары адбылося скаўцкае вогнішча. Нацыянальныя песьні, танцы, спартовыя й гумарыстычныя паказы выпаўнілі ягоную праграму. Нашая моладзь і тут належна сябе зарэпрэзэнтавала.

Скаўцкае сьвята ў Рэгенсбургу пасьля нядаўнага выступленьня нашае моладзі на Гамбурскім зьлёце ангельскіх скаўтаў — гэта далейшы выяў актыўнай дзейнасьці Згуртаваньня Беларускіх Скаўтаў на Чужыне. Бяз крыклівае прапаганды, без напышлівых словаў аб патрыятызьме нашая скаўцкая моладзь дала яшчэ адзін довад актыўнай службы Бацькаўшчыне. Пажадаем-жа нашым маладым запраўдным патрыётам і далейшых плённых вынікаў у працы. **Госьць.**

3-ці ВЫПУСК МАТУРЫСТЫХ

Дармо, што былі вельмі няспрыяльныя абставіны (як пагроза прымусовае рэпатрыяцыі, расьцярушанасьць нашае эміграцыі па чужых асяродках), ня было ніякае матар'яльнае базы (праграмы, падручнікі, навучальныя прылады, адпаведнае памешканьне) ды адпаведнае колькасьці згрупаваных у вадным месцы настаўніцкіх кваліфікаваных сілаў, — яшчэ ў канцы 1945 г. паасобныя энтузіясты ў паразуменьні з тагачасным Зонным Бел. Дапамаговым Камітэтам у Рэгенсбургу наважылі заснаваць белрускую сярэднюю школу.

Так паўстала І-ая Бел. Гімназія імя Я. Купалы, якая за гэты час зь невялічкае (бо мела ўсяго каля 30 вучняў і колькі настаўнікаў) вырасла ў паважную асьветную адзінку, налічваючы цяпер 120 вучняў і 15 высокакваліфікаваных пэдагогаў - спэцыялістых. Гімназія перажыла за гэты час шмат цяжкасьцяў, зьвязаных зь перакіданьнем лягераў на новыя месцы, нястачай памешканьні, апалу й да г. п. Дзякуючы аднак вылучна самахвярнасьці свайго дырэктара і ўсяго настаўніцкага калектыву, школа ўсе гэтыя цяжкасьці перамагла.

Аб тым, што гімназія імя Я. Купалы сваё заданьне ўзгадаваньня моладзі ў высока маральным і нацыянальным духу выконвае годна, найбольш сьветчаць папярэднія выпускі ейных матурыстых: усе абсальвэнты І-га выпуску ўжо даўно ў вышэйшых навучальных установах Нямеччыны, дзе студыююць мэдыцыну, будаўніцтва й да г. п., а прадстаўнікі 2-га выпуску, апынуўшыся ў ведамай ужо «дванаццатцы» на Брытанскіх абтоках, паказваюць прыклад нацыянальнае сьведамасьці й грамадзкай выпрабленасьці.

Сёлета гімназію скончыла, праўда, ня шмат, бо толькі 8 асобаў, зь якіх двух ужо ў Ангельшчыне, але трэба спадзявацца, што й гэтая жменька спрычыніцца да ўзбдыму аўтарытэту пакіданай імі ўстановы ды пашырэньня нацыянальнае ідэі сярод сваіх і суседзяў. 17. 4. 48 г. моладзь, настаўнікі й бацькі ўрачыста адзначылі выхад у сьвет гэтых новых сьпелых грамадзянаў 3-га выпуску.

Пасьля набажэнства ў мясцовай лягернай царкве, а 16-ай гадзіне ў залі лягеру пачалося ўрачыстае адчыненае паседжаньне Пэдагагічнае Рады Гімназіі, дзе была прачытаная пастанова Рады й Экзамінацыйнае Камісіі й выдадзеныя атэстаты сьпеласьці абсальвэнтам, зь якіх абітурыентка **Ганчарэнка Галіна** атрымала пахвальную грамату за выдатныя здабыткі ў навуцы. Матурыстых віталі: дырэктар Гімназіі, клясны ўзгадавальнік, прадстаўнік Зоннага Дапамаговага Камітэту, які пры гэтым сказаў: «Мяне цешыць тое, што старыньні Дапамаговага Камітэту аб заснаваньні Беларускае Гімназіі не пайшлі надарма, жывымі сьветкамі чаго — матурыстыя 3-га выпуску». Пасьля ад жыхароў лягеру вітаў камандант лягеру, апякун скаўцкага штандару «Бавары» й прадстаўнік скаўтаў.

Складаючы падзяку Пэдагагічнай Радзе й нацыянальным арганізацыям за стварэньне абставінаў, пры якіх моладзь можа здабываць асьвету, а таксама ўсім абліччым на паседжаньні — за ўвагу, выступіў ад імя абітурыентаў матурысты Вітаўт Кіпель, запэўніўшы, што надзеі, пакладаныя старэйшым грамадзтвам, выпускнікі апраўдаюць і ніколі ня сплямяць імя Беларуса.

Пасьля ўрачыстае часткі адбыўся невялікі канцэрт, зладжаны самымі матурыстымі й старэйшымі вучнямі. Сп. сп. Аўген Кавалеўскі й П. Мядзьвецкі напісалі адмысловa для матурыстых маленькія скэчы: «Госьці з Марока» й «Суд», якія й былі выкананыя.

Удала прайшлі спартовыя нумары сярэдніх скаўтаў пад кіраўніцтвам сп. Мухі.

Пасьля канцэрту адбылася сяброўская гарбатка настаўнікаў, матурыстых і іхных бацькоў.

Сёлетні выпуск апынуўся ў шчасьлівейшых абставінах за папярэднія, бо ўжо 19. 4. 48 г. чатыром зь ягоных сяброў трэба ехаць у Тубінген, дзе яны ўжо залічаныя на ўнівэрсытэт.

Дык пажадаем-жа ім шчасьця ў новым этапе жыцьця! **Не матурысты.**

ДАЙ БОЖА!

10-га красавіка Беларуская Тэатральная Студыя паказала жыхаром лягеру Остэргофэн, месца сваё сталае аселасьці, вялікую праграму, што абняла сабою вынікі дасюлешніе працы Студыі, зь якімі яна мае паказацца ў сваім першым мастацкім турнэ па нашых асяродках (цяпер турнэ гэтае ўжо пачалося). У праграму ўвайшлі скэчы й вадэвілі пяра мастацкага кіраўніка студыі А. Кавалеўскага («Лекар мімаволі», «Отэлё», «Вясёлы майстра», «Нечаканыя заручыны»), творы эўрапейскае й нашае музыкі (як індывідуальнага аўтарства, так і асабліва народныя) у кампазыцыі ці апрацаваньні, галоўна, музычнага кіраўніка студыі М. Равенскага, мастацкае чытаньне («Важная хвіга» Ядвігіна Ш., «Кляса» К. Крапівы) ды некаторыя дробныя нумары (як, прыкл. «камічнае трыё»).

З усяе праграмы на асаблівае адзначэньне заслугоўвае вадэвіль «Вясёлы майстра», як із сцэнічнага, так і з музычнага боку. Ён дае асновы спадзявацца, што ягоныя аўтары (А. Кавалеўскі й М. Равенскі) маюць усе дадзеныя для стварэньня ў супрацаўніцтве арыгінальнае апэрэты. З музычных нумароў, як з боку кампазыцыі, так і выкананьня трэба асабліва адзначыць фантазію з нашых народных мэлёдыяў камп. М. Равенскага (у аўтарскім выкананьні на йскрыпцы).

У выкананьні наагул найперш выдатна вылучаюцца мастакі музычнае часткі — камп. М. Равенскі (іскрыпка), музыкі А. Каптуровіч (бэнджо), Д. Верас (піяніна, і маладзенькі М. Янчук (акардыён). Маладыя студыйцы таксама паказалі свой вялікі рост навет ад часу папярэдняга свайго выступленьня перад остэргофэнцамі (пад новы год), асабліва В. Багдановіч (як саліска й як акторка), У. Станкевіч, У. Філіпчык, Л. Бісемер, Н. Жаксон, Я. Хвалькоўская, С. Гутырчык. Свой вялікі рост паказаў і сам А. Кавалеўскі, як аўтар (ас. «Вясёлы майстра»), рэжысэр (цікавы пачын з «насьбітамі» у «Нечаканых заручынах») і як актор (Падцярушкін у «Нечаканых заручынах»). Наагул, праца кіраўнікоў Студыі — мастацкага (А. Кавалеўскі) і музычнага (камп. М. Равенскі), якія з зусім сырога матар'ялу пакрысе выкшталтоўваюць мастацкіх выканаўцаў, у сваёй напорнасьці і ўпорыстасьці, нязтомнасьці й цярплівосьці — заслугоўвае на як найбольшую пахвалу.

Пры колькасна большым і, магчыма, больш удзячным матар'яле гэтая праца, пэўна-ж, магла-б бліснуць і запраўды вялікімі вынікамі. Дапаможныя сілы (дэкаратар У. Станкевіч, вопратніца А. Шапавалава, пам. рэжысэра С. Якімовіч) пры такой беднай матар'яльнай базе годна вывязаліся із сваіх заданьняў.

Застаецца адно пажадаць цэламу калектыву Студыі як найлепшых удачаў і ў пачатым падарожжы, і ў далейшай працы.

Дай Божа! **І. Сп-ла.**

НАРЭШЦЕ ВЫЙШАЎ З ДРУКУ ЛІТАРАТУРНА-ГРАМАДЗКІ ЧАСАПІС «САКАВІК»

№ 1 (2) за 1948 г.

У нумары: паэма Н. Арсеньневае, новыя вершы А. Салаўя, Я. Юхнаўца, М. Танка, М. Вярбы, Р. Крушыны, недрукаваныя дагэтуль вершы У. Дубоўкі, Л. Геніюш, У. Жылкі, мастацкая проза (навэлі, апавяданьні й да г. п.) В. Вірыча, Л. Вароніча, Н. Змагаркі, С. Хмары, М. Лагоды, З. Алесіча, драм. этуд А. Кавалеўскага, пераклады з Дэ-Лем'ена, Г. Гаўптмана, У. Сараяна, Г. Х. Андэрсэна, артыкулы М. Вольнага, М. Тэна, Р. Склюта, праф. Л. Акіншэвіча, С. Брагі, М. Грыбяля, зацемкі.

Цана 7.— н. м.

Выпісаць можна праз адміністрацыю «Бацькаўшчына».

НАШ ФОНД

Падаём да ведама далейшы прыплыў ахвяраў на фонд газэты «Бацькаўшчына»:

Батура Ул.	50 н. м.
Юхнавец Я.	20 н. м.
Макарэвіч Я.	30 н. м.
Жэрка Ю.	100 н. м.
Кужым В.	30 н. м.
Машонскі А.	50 н. м.
Удзельнікі паказу «Мікітаў Лапаць» Альшэўская, Марчанка, Булаўскі, Міхалоўскі, Чарнёнак, Бахар і Захаркевіч (Віндышбэргердорф)	300 н. м.
Беларускія студэнты ў Рыме	100 н. м.
Беларусы із Швэдыі	1.244 н. м.
Жыхары лягеру Міхельсдорф	855 н. м.
Папярэднія складкі	3.679.50 н. м.
Усяго	6.458.50 н. м.

Усім ахвярадаўцам — шчырая ўдзячнасьць!

З БАЦЬКАЎШЧЫНЫ

АБЯЗЬЛЕСЕНЬНЕ БССР

Менск (БЕЛТА-радыё). Апошнімі 30 гадамі адбылося вялікае спустошаньне лясное плошчы БССР. Асабліва вялікія страты ляснай гаспадарцы БССР нанесьлі нямецка-фашысцкія акупанты (а савецка-фашысцкія як? То-ж бо за 30 год, а не за 3! Рэд.). Лясныя палі БССР у 1912 годзе станавілі 33% тэрыторыі, а ў 1947 зьнізіліся да 22,1%.

У выніку зьменшаньня лясістасьці ў БССР пачаў рэзка зьмяняцца клімат. У 36 бязьлесных раёнах узмацніліся вятры, зіма значна пахаладнела, а ўлетку павялічыліся сухмяні, у некаторых мясцовасьцях пашыраюцца пяшчаныя масывы.

Урад БССР і КП(б)Б ужылі станаўкіх захадаў да аховы лясоў і новых лесанасадаў. У 1945 г. пасаджана 80.000 дэрваў і кустоў, зь якіх 135.000 красак. У большых гарадох закладзеныя «паркі парамогі» (пад лесам).

У Менску пасаджана 20.000 дрэваў. Сотні дэкарацыйных расьцінаў пасаджана ў Барысаве, Віцебску, Рэчыцы, Слоніме й г. д.

Увосень 1945 г. дадаткава пасаджана па БССР 150.000 дрэваў і кустоў, а ўздоўж шасэйных дарогаў высаджаныя прысады на прасьцягу 1500 км. У 1946-47 г. г. па БССР на лясных палянах і вакол гарадоў насаджана каля 2.000.000 дрэваў і кустоў. Толькі арганізацыі камунальнае гаспадаркі БССР за 1947 г. пасадзілі 189.199 дрэваў і кустоў. У 1947 г. пасадзілі 228.650 пладова-фруктовых дрэваў. У гарадох і работніцкіх пасёлках — 130.000 краскавых кустоў.

ПАЧАЛАСЯ СЯЎБА КАКСАГЫЗУ

Менск (БЕЛТА-радыё). Каўчукаробы каксагызу пачалі палёвыя работы ўва ўсіх калгасах, якія сеюць гэтую каштоўную тэхнічную культуру. Ідзе падрыхтоўваньне глебы. Першымі пачалі сяўбу каксагызу калгаснікі Палескай і Бабруйскай акругаў.

Як паказала практыка мінулых год, у вабставінах БССР высевы каксагызу на тарфяніках даюць ураджай, у колькі разоў большы, чымся на іншых глебах. Таму ўсе засевы каўчуканосаў сёлета пастаноўлена правесьці на добра апрацаваных і ўгноеных тарфяных масывах. Увосень летась калгасьнікі Любанскага раёну зьнялі найвышэйшы ўраджай каксагызу ў БССР. Сёлета яны пастанавілі вырасьціць на кажны га па 30 кг. насеньня й па 36 цэнтнэраў карэньня каксагызу. Зь Любанскімі калгасьнікамі ўвайшлі у спаборніцтва каля 800 каўчукаробных вязьмаў іншых раёнаў.

Сёлета плошча пад засевамі каксагызу ў БССР пашыраецца блізу што ў 3 разы.

ШУКАЮЦЬ...

Кошт абвесткі — па адной марцы за кажнае паасобнае слова. Аплата наперад.

Пляменьніка **Кіцьку Андрэя** з Парплішчыны — Стафан Жызьнеўскі. Весткі на адрыс: Stefan Żyźnieůski, D.P. Lager ABC (20b) Immendorf bei Braunschweig.

Сына **МіхаловаМікалая** (21 г.) з Браслаўшчыны, у 1944 г. быў у ваколіцах Фрайбурга — Міхалова Галена. Весткі на адміністрацыю «Бацькаўшчыны».

Бацькоў **Пакузу Казімера й Марыю** — сын Пакуза Ян. Весткі на адміністрацыю «Бацькаўшчыны».

Сына **Корбута Ўладзімера,** нар. 1923 г. — Корбут Мітрахван. Весткі на адрыс: Korbut Mitrafan (20b) Immendorf bei Braunschweig, DP Lager ABC.

Родных і знаёмых — **Аляксандар Сапляк.** Весткі на адрыс: 10 D.P.A.C.S. Unterlüss Krs. Celle, Ukr. Lager, Bar. 7/3.

Іру М. і Людмілу Х., ад 1942 да 1945 г. працавалі ў Судэтах пад адрысам Osm. Baumann Mühle Khan № 9 p. Obernitz Kr. Brüx. Весткі на адрыс «Бацькаўшчыны».

Whiteruthenian Newspaper „The Fatherland"
Authorized by Headquarters European Command Civil Affairs Division A P O 757, A. G. 383, 7 GEC-AGO.
Administration — (13b) Osterhofen, Ndby., Whiteruthenian D. P. Camp.
Printed by: Hils & Maier, Dingolfing, Bruckstraße 99.